

§ 43 Revidering av finanspolicy och finansiella föreskrifter

Dnr: KS 15/33

Sammanfattning av ärendet

I den föreslagna finanspolicyen fattar kommunfullmäktige beslut om alla riskmandat medan föreskrifterna mer är av operativ styrningskaraktär och beslutas av kommunstyrelsen. Alla risker ska mätas på det totala engagemanget i kommunens namn, dvs på "toppen", för att kunna ge en korrekt bild av kommunens finansiella risker. Det betyder framför allt att utlåningen till Söderenergi kommer att lyftas in i bedömningen av ränterisk. Det påverkar räntebindningstiden till att bli längre. På grund av det, och i ett läge av historiskt låga räntor, föreslås intervallet för ränterisken ska ändras till att vara 2-5 år (tidigare 1,5 – 2,5 år) och att andelen ränteförfall inom 12 månader ändras till att vara mellan 25- 60 procent (tidigare endast en maxgräns på 55 %). Vidare föreslås förändringar i motpartsrisk. Derivat får avtalas med motparter med lägst kreditbetyg BBB+ (tidigare A och A-). Tillåtna max belopp per motpart för placering av tillfällig överskotts-likviditet har definierats för att skapa tydlighet. Övriga ändringar är av språklig karaktär och inte riskpåverkande.

Förvaltningen föreslår att kommunstyrelsen och kommunfullmäktige fastställer finanspolicyen och finansiella föreskrifter.

Beslutsunderlag

Kommunstyrelsens kontors tjänsteskrivelse den 3 februari 2015

Finanspolicy för Södertälje kommun den 2 februari 2015

Finansiella föreskrifter för Södertälje kommun den 2 februari 2015

Läsanvisningar

Kommunstyrelsens beslut

1. Kommunstyrelsen tillstyrker att kommunfullmäktige antar finanspolicy för Södertälje kommun.
2. Under förutsättning att kommunfullmäktige antar finanspolicy för Södertälje kommun antar kommunstyrelsen förslaget om finansiella föreskrifter för Södertälje kommun.

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

Finanspolicy för Södertälje kommun antas i enlighet med förslaget.

Beslutet skickas till
Akten

Justerandes signum 	Anslagsdatum 2015-03-11	Utdragsbestyrkande
---	----------------------------	---

SÖDERTÄLJE KOMMUN Kommunstyrelsen	
2015 -02- 09	
Dnr	Rnr

1 (3)
KS20150303

2015-03-03

Tjänsteskrivelse

Kontor

Kommunstyrelsens
kontor

Handläggare

Camilla Broo
08- 523 069 63
camilla.broo@sodertalje.se

Kommunfullmäktige
Kommunstyrelsen

Revidering av finanspolicy och finansiella Föreskrifter

Dnr KS15/33

Sammanfattning av ärendet

I den föreslagna finanspolicyen fattar kommunfullmäktige beslut om alla riskmandat medan föreskrifterna mer är av operativ styrningskaraktär och beslutas av kommunstyrelsen. Alla risker ska mätas på det totala engagemanget i kommunens namn, dvs på "toppen", för att kunna ge en korrekt bild av kommunens finansiella risker. Det betyder framförallt att utlåningen till Söderenergi kommer att lyftas in i bedömningen av ränterisk. Det påverkar räntebindningstiden till att bli längre. På grund av det, och i ett läge av historiskt låga räntor, föreslås att intervallet för ränterisken ska ändras till att vara 2-5 år (tidigare 1,5-2,5 år) och att andelen ränteförfall inom 12 månader ändras till att vara mellan 25 – 60 procent (tidigare endast en maxgräns på 55 %). Vidare föreslås förändringar i motpartsrisk. Derivat får avtalas med motparter med lägst kreditbetyg BBB+ (tidigare A och A-). Tillåtna max belopp per motpart för placering av tillfällig överskottslikviditet har definierats för att skapa tydlighet. Övriga ändringar är av språklig karaktär och inte riskpåverkande.

Förvaltningen föreslår att kommunstyrelsen och kommunfullmäktige fastställer finanspolicyen och finansiella föreskrifter.

Beslutsunderlag

Finanspolicy för Södertälje kommun 2015-02-02

Finansiella föreskrifter för Södertälje kommun 2015-02-02

Läsanvisningar

Ärendet

Finanspolicyn och finansiella föreskrifter ska fastställas årligen för att säkerställa att kommunen vid varje given tidpunkt har en adekvat riskhantering.

En genomgripande förändring av finanspolicy skedde 2012. Sedan dess har dels finansmarknaden förändrats, dels har Ernst & Young genomfört en revision av internbanken (Dnr KS14/57). Såväl våra kreditbedömare som revisorerna har efterfrågat att alla risker mäts på kommunens totala engagemang. I nuvarande finanspolicy mäts finansieringsrisk och motpartsrisk på totalt engagemang, däremot inte ränterisken.

Den föreslagna policyn har beaktat ovanstående samt i möjligaste mån övriga rekommendationer från revisorernas granskning och föreslår ett mandat för ränterisken som tar hänsyn till det nya sättet att mäta på. Söderenergi har idag en lång räntebindning vilket avtalades i samband med byggnationen av det nya kraftvärmeverket. Det föranleder ett behov av ett vidare mandat. Nuvarande finanspolicy anger ett riskmandat för genomsnittlig räntebindning inom intervallet 1,5 -2,5 år. Det är ett tämligen snävt mandat för en så pass stor skuld och föranleder många transaktioner för att hålla oss inom intervallet. I tider med historiskt låga räntor kan det dessutom vara attraktivt att binda ut delar av skulden på längre löptider vilket inte det snäva spannet medger. Att binda räntan på längre löptider bidrar till att sänka ränterisken vilket innebär att kommunens räntekostnader påverkas mindre av förändringar i marknadsräntan.

Ingenting i makroekonomin tyder just nu på att räntorna kommer att stiga inom överskådlig tid även om en normalisering av räntan kommer att ske med tiden. För att kunna ta tillvara på de riktigt låga korta räntorna föreslås även att maximal andel förfall inom 12 månader ökas från 55 procent till 60 procent, samtidigt som en lägsta nivå på 25 procent införs för att säkerställa att det alltid ska finnas förfall i närtid för hantera ränterisken effektivt vid händelse av skuldminskning.

Ränterisk	Nuvarande policy (endast Telgekoncernen)		Föreslagen policy (kommunens totala engagemang)	
	Tillåtet intervall	Utfall 2014-12-31	Tillåtet intervall	Utfall 2014-12-31
Kontroll mot Finansiella föreskrifter:				
Genomsnittlig räntebindningstid	1,5 - 2,5 år	2,8 år	2 - 5 år	3,3 år
Andel ränteförfall inom 12 månader	≤ 55%	49%	25 - 60%	47%

Vidare förslås en förändring av tillåtna motparter från A och A- till BBB+ för derivat. Anledningen är att fler motparter under de senaste åren blivit nedgraderade samtidigt som flera banker är mindre benägna att ingå nya affärer som ökar deras exponering mot

kommunen, vilket begränsar kommunens handlingsutrymme i riskhanteringen. ISDA-avtal är dock ett krav vid handel med derivat.

Tillåtna volymer för placeringar av tillfällig överskottslikviditet har definierats för att skapa tydlighet. Förändringen anses inte ha någon riskpåverkande faktor.

I de finansiella föreskrifterna har riskkontrollens ansvarsområde tydliggjorts, liksom hanteringen av de operativa riskerna.

Övriga förändringar är redigering i text och förändrar inte innehållet i sak utan syftar till att tydliggöra dokumentet.

Ekonomiska konsekvenser och finansiering

Uppdateringen av finanspolicy med tillhörande finansiella föreskrifter möjliggör till en korrekt riskbedömning där risker mäts på det totala engagemanget. Förändringarna bedöms inte ha några direkta ekonomiska konsekvenser, men torde på sikt leda till en mer kostnadseffektiv hantering av skulden.

Förvaltningens förslag till kommunstyrelsen:

Tillstyrker att kommunfullmäktige antar finanspolicy för Södertälje kommun.

Under förutsättning att kommunfullmäktige antar finanspolicy för Södertälje kommun antar kommunstyrelsen förslaget om finansiella föreskrifter för Södertälje kommun.

Förvaltningens förslag till kommunfullmäktige:

Förslaget till finanspolicy för Södertälje kommun antas.

Martin Andreæ
Stadsdirektör

Camilla Broo
Ekonomi- och finansdirektör

Beslutet expedieras till:

KF

Akten

Telge

Söderenergi AB

FINANSPOLICY

– FÖR FINANSVERKSAMHETEN I SÖDERTÄLJE
KOMMUN

Datum: 2015-02-02

Handläggare: Camilla Broo

Diarienummer: KS15/33

Innehållsförteckning

Inledning.....	3
Bakgrund	3
Övergångsregler	3
Omfattning	3
Syfte med finanspolicyn	3
Mål med finansverksamheten.....	3
Organisation och ansvarsfördelning.....	4
Likviditetshantering.....	4
Utlåning och borgen.....	5
Allmänt	5
Utlåning och borgen till majoritetsägda bolag.....	5
Utlåning och borgen till delägda bolag.....	5
Utlåning och borgen till externa parter.....	5
Finansiell riskhantering	5
Upplåning	5
Godkända instrument för upplåning	6
Finansieringsrisk och betalningsberedskap.....	6
Ränterisk.....	6
Godkända derivatinstrument	6
Motpartsrisk	7
Motpartsrisk derivat.....	7
Motpartsrisk överskottlikviditet	7
Motpartsrisk kreditlöften	7
Limiter motpartsrisk	7
Valutarisk.....	8
Elprisrisk och övriga risker förknippade med elhandel	8
Operativa risker	8
Rapportering.....	8

Revisionshistorik

Fastställt av: Kommunfullmäktige, 30 mars 2015

Dokumentet gäller till och med: 30 juni 2016

Inledning

Bakgrund

Södertälje kommun och de bolag kommunen har ett ägaransvar för ska eftersträva en effektiv kapitalanvändning och en effektiv kapitalanskaffning. Genom högt ställda krav på säkerhet och sundhet i det finansiella arbetet kan betalningsströmmar styras så att behovet av rörelsekapital minimeras och finansieringen med lånat kapital styrs optimalt. Verksamheten ska präglas av helhetssyn, samordning, aktiv skuldförvaltning och oberoende riskkontroll.

Södertälje kommunkoncernen äger lånefinansierade tillgångar till betydande belopp. I syfte att begränsa både de finansiella kostnaderna och de finansiella riskerna är det av yttersta vikt att kommunen upprätthåller sitt höga och stabila kreditbetyg AA+ från kreditvärderingsinstitutet Standard & Poor's.

Den övergripande finansiella strategin med avseende på en effektiv kapitalanvändning behandlas inte i detta dokument.

Övergångsregler

Finanspolicyn gäller från och med beslutsdagen i kommunfullmäktige och ersätter tidigare finanspolicy.

Omfattning

Finanspolicyn är gällande för kommunen och dess bolag och omfattar all upplåning, utlåning, borgen, likviditetshantering, placering och finansiell riskhantering.

Kommunkoncernens kapitalförsörjning och skuldförvaltning ska endast ske via kommunen genom upplåning i kommunens namn med vidareutlåning till de kommunala bolagen. Finanspolicyn beskriver och definierar finansiella risker som är förknippade med skuldförvaltningen i hela Södertälje kommunkoncern. Alla riskbegränsande regler i policyn avser det totala engagemanget i kommunens namn.

Syfte med finanspolicyn

Finanspolicyn är ett ramverk från kommunfullmäktige som anger övergripande mål, organisation med ansvarsfördelning och allmänna regler och riktlinjer i finansiella frågor för kommunen och dess bolag.

Mål med finansverksamheten

Det övergripande målet för finansverksamheten är att medverka till en god ekonomisk hushållning genom att:

- tillgodose verksamhetens nödvändiga behov av finansiering i enlighet med fastställd budget
- säkerställa betalningsförmågan och trygga tillgången på kapital
- inom ramen för ovanstående, eftersträva bästa möjliga finansnetto inom ramen för beslutad risk
- effektivisera och utnyttja stordriftsfördelar inom upplåning, kapitalflöden, likviditetshantering, betalningsrutiner och övriga finansiella tjänster.
- tillgodose kommunkoncernens behov av finansiell kompetens

Finansverksamheten inom kommunkoncernen ska bedrivas:

- effektivt
- betryggande med god riskkontroll. Upplåning och utlåning vars enda syfte är att skapa räntevinster ska inte förekomma.
- aktivt för att skapa möjligheter att rationellt hantera risker med hänsyn till kostnaden för att förändra risker
- med hög kompetens.

Organisation och ansvarsfördelning

Ansvar för finansverksamheten fördelas enligt nedanstående.

Kommunfullmäktiges ansvar är att

- årligen besluta om finanspolicy för finansverksamheten i Södertälje kommun
- i Mål & Budget besluta om en total ram för borgen och upplåning i kommunens namn
- i Mål & Budget besluta om en låne- och borgens ram för SKF -koncernen
- i Mål & Budget besluta om en ram för kommunens utlåning till och borgen för bolag där kommunens ägarandel är mindre än 50 procent
- besluta i särskilda fall om utlåning och borgen överstigande 1 mkr till enskilda föreningar och organisationer
- besluta om publika låneprogram och större förändringar därav
- följa finansverksamheten genom kommunens årsredovisning.

Kommunstyrelsens ansvar är att

- övergripande ansvara för finansverksamheten enligt denna finanspolicy
- besluta om finansiella föreskrifter
- besluta om delegationsordning för finansverksamheten i kommunen
- säkerställa kommunens kapitalförsörjning
- besluta i särskilda fall om utlåning och borgen understigande 1 mkr till enskilda föreningar och organisationer
- fortlöpande utvärdera finanspolicyn samt föreslå kommunfullmäktige att revidera finanspolicyn vid behov
- löpande följa finansverksamheten genom finansiell rapportering.

Nämndernas ansvar är att

- ge förvaltningen den information som behövs för en effektiv finansiell samordning.

Koncernstyrelsens ansvar är att

- ge förvaltningen den information som behövs för en effektiv finansiell samordning

Likviditetshantering

Likviditetshandlingen inom kommunkoncernen ska samordnas. Kommunen och dess bolag ska ha ett koncernkontosystem för att samordna betalningsflöden.

Likviditetshanteringen ska effektivisera kapitalförsörjningen och beakta en god betalningsberedskap vid alla tillfällen. Väl utvecklade likviditetsprognoser är en förutsättning. Styrelser och nämnder ansvarar för att löpande inrapportera information för kommunkoncernens likviditetsplanering på både kort och lång sikt. 3-åriga likviditetsplaner ska upprättas för att följa budgetperspektivet.

Överskottslikviditet ska i första hand användas för att reducera lånebehovet i kommunkoncernen. Om det ändå finns bestående överskottslikviditet ska den hanteras inom reglerna för motpartsrisk.

Utlåning och borgen

Allmänt

All utlåning och borgen ska ske på ett sådant sätt att kommunens finansiella risker begränsas. Det kommunala åtagandet kräver att kommunen har god insyn i alla kredittagares ekonomi och verksamhet.

Kommunens prissättning för lån och lånemarginaler ska ske till marknadsmässiga villkor. Prissättningen ska vara transparent. Vid borgen ska motsvarande marknadsmässighet råda. Detta ska regleras i finansiella avtal mellan parterna.

Utlåning och borgen till majoritetsägda bolag

Kapitalförsörjning till majoritetsägda bolag ska ske genom utlåning från kommunen och får endast ske i enlighet med den av kommunfullmäktige beslutade låne- och borgensramen.

Utlåning och borgen till delägda bolag

Kapitalförsörjning till delägda bolag ska ske genom utlåning och/eller borgen från kommunen och får endast ske i enlighet med den av kommunfullmäktige beslutade låne- och borgensramen och med motsvarande andel i åtagande vad som regleras i konsortialavtal eller motsvarande avtal.

Utlåning och borgen till externa parter

Utlåning och borgen till i enskilda fall extern part såsom föreningar eller organisationer inom kommunen ska hanteras restriktivt. Lån eller borgen från kommunen kan prövas i sådana särskilda fall då det bedöms vara av väsentlig betydelse för tillvaratagande av för kommunen angelägna intressen. För beslut om utlåning och borgen till extern part ska inför kommunfullmäktiges beslut en fullständig kreditbedömning göras. I bedömningen ska framgå syftet med finansieringen, återbetalningsförmågan samt i förekommande fall säkerheternas värde. Borgen ställs endast ut mot fullgod säkerhet.

Kommunstyrelsen har att besluta i sådana ärenden upp till 1 mkr.

Finansiell riskhantering

Finansiell verksamhet är förknippad med risktagande, dels i form av finansiella risker dels i form av operativa risker. För varje betydande finansiell risk ska det finnas en tydligt angiven strategi.

Upplåning

All upplåning ska inrymmas inom den av kommunfullmäktige beslutade låne- och borgensramen. Ramen ska fastställas årligen i Mål och Budget med utgångspunkt i de beslutade och planerade

investeringarna för kommunen och dess bolag. Finansiell leasing jämförs med upplåning och ska endast användas där skälig grund finns.

Kommunen ska bedriva en aktiv skuldförvaltning i syfte att säkerställa kommunkoncernens kapitalbehov och likviditet. Kommunen ska vid var tid använda sig av vedertagna upplåningsformer. Kommunfullmäktige ska besluta om nya marknadsprogram och om större förändringar av befintliga program.

Godkända instrument för upplåning

- utgivande av certifikat
- utgivande av obligation eller annat löpande skuldebrev
- genom banklån från svensk eller utländsk bank
- genom lån från Kommuninvest
- genom tecknade av skuldebrev med någon av samarbetskommunerna Huddinge och Botkyrka

Finansieringsrisk och betalningsberedskap

Finansieringsrisk avser risken att det visar sig svårt eller kostsamt att refinansiera förfallande lån eller att ta upp nya lån. Dessa risker framträder i regel samtidigt som behovet av nyupplåning ökar kraftigt.

Kapitalförsörjningen ska tryggas med en låg finansieringsrisk genom en god diversifiering avseende lånens förfallostruktur, upplåningsformer, långivare och en väl avvägd betalningsberedskap.

Den bästa försäkringen mot risker av detta slag är att upprätthålla ett högt och stabilt kreditbetyg och att sprida kapitalförfallen jämnt över tiden. Kommunen ska ha den betalningsberedskap som bedöms krävas av kreditbedömningsinstitutet S&P och långivare och i samband med kommunens egna värdepappersprogram.

Betalningsberedskapen mäts som det av S&P definierade LCR-måttet och ska minst uppgå till 80 %.

Den genomsnittliga kapitalbindningstiden på skulden ska vara 3-5 år.

Längsta kapitalbindningstid per lån är maximalt 20 år.

Finansieringsrisken avser allt som är upplånat i kommunens namn.

Ränterisk

Ränterisk avser risken att räntekostnaden för skulden förändras till följd av förändringar i marknadsräntor.

Den genomsnittliga räntebindningstiden ska vara 2-5 år.

Andel ränteförfall inom 12 månader ska vara mellan 25-60 procent.

Ränterisken mäts på konsoliderad nivå för kommunen och dess bolag.

Godkända derivatinstrument

Med derivat avses ett finansiellt instrument för att omvandla risker i skuldförvaltningen.

Räntederivat används för att omvandla rörlig ränta till fast ränta eller fast ränta till rörlig ränta.

Framtida räntevillkor ska vara förutbestämda eller kunna utläsas i marknadsräntor. Följande instrument får användas:

- Räntetak och räntegolv
- Ränte- och valutaswapar
- Ränteoptioner
- Kombinationer av ovanstående

Motpartsrisk

Motpartsrisk avser den kreditrisk kommunen står om en motpart inte fullgör sina förpliktelser. Förpliktelser kan till exempel bestå av placeringar av likvida medel, marknadsvärden på derivat eller kreditlöften.

Motpartsrisk derivat

Ingående av derivataffärer får endast ske med motparter där kommunen upprättat ramavtal, enligt ISDA-standard. Motparten ska lägst ha kreditbetyget BBB+ enligt Standard & Poor's.

Motpartsrisk överskottslikviditet

Kommunen är nettolåntagare och normalt finns ingen annan överskottslikviditet än den som kan uppstå i samband med förfinansiering av låneförfall eller den likviditet som kommunen håller i syfte att upprätthålla rätt betalningskapacitet.

Placering av överskottslikviditet får ske i:

- bank eller i penningmarknadsinstrument med en motpart vars rating inte understiger A- enligt Standard & Poor's.
- Svenska staten eller av svenska staten helägda eller garanterade bolag
- Svenska kommuner och landsting, eller av dessa helägda bolag under förutsättning av borgen från ägarna

Motpartsrisk kreditlöften

Godkända motparter vid tecknande av kreditlöften ska ha lägst kreditbetyget A- enligt Standard & Poor's.

Limiter motpartsrisk

Belopp- och löptidsbegränsning per motpart enligt tabell

Tabell 1

Typ av motpart	Löptid < 30 dagar	Löptid < 1år	Totalt/motpart
Placering i bank eller penningmarknadsinstrument vars rating inte understiger A- enligt Standard & Poor's.	1 000 mnkr	500 mnkr	1 000 mnkr
Placering av likvida medel med samarbetskommunerna Huddinge och Botkyrka	700 mnkr	500 mnkr	700 mnkr
Placering i värdepapper utgivna av Svenska kommuner och landsting, eller av dessa helägda bolag under förutsättning av kommunal borgen från ägarna. Av svenska staten helägda eller garanterade bolag.	500 mnkr	200 mnkr	500 mnkr
Svenska staten	Obegränsat	Obegränsat	Obegränsat

Summan av marknadsvärdet på derivattransaktioner			150 mnkr per motpart
--	--	--	----------------------

Valutarisk

Med valutarisk avses risken för att drabbas av ökade kostnader till följd av valutakursförändringar. I finansverksamheten uppkommer valutarisker när upplåning sker i utländsk valuta. Valutarisker i finansverksamheten får inte förekomma och ska valutasäkras i samband med upplåningen.

Respektive nämnd och bolagstyrelse ansvarar för att identifiera och rapportera valutarisker som uppkommer i den löpande verksamheten.

Elprisrisk och övriga risker förknippade med elhandel

Med elprisrisk menas det belopp varmed kommunkoncernens resultat förändras vid en viss given förändring av marknadspriset på el.

I kommunen bedrivs elhandel inom Telge Energi, Telge Kraft och Söderenergi. Dessa har att, inom ramen för sin riskpolicy, upprätta regler för hur hanteringen av elprisrisk och andra risker förknippade med elhandeln ska ske. Dessutom ska dessa bolag i sin policy inkludera limiter för elprisrisk.

Operativa risker

Med operativ risk avses risken att drabbas av förluster till följd av bristfälliga interna processer, fel orsakade av den mänskliga faktorn eller felaktiga system.

De operativa riskerna ska begränsas genom god intern kontroll, löpande uppdaterade rutinbeskrivningar som dokumenterar arbetsuppgifter, processer, IT-system, uppföljning och rapportering. Finansverksamheten ska organiseras utifrån en ansvarsfördelning som alltid upprätthåller principen att ingen enskild person ensam ska handlägga en transaktion genom hela behandlingskedjan.

Rapportering

Kommunstyrelsen ska till kommunfullmäktige rapportera om finansverksamheten i samband med årsredovisning. Kommunstyrelsen ska bedöma om det finns anledning till särskilda rapporter eller beslut i kommunfullmäktige om den finansiella verksamheten.

Finansiella föreskrifter

– för finansverksamheten i

Södertälje kommun

Datum: 2015-02-02

Handläggare: Camilla Broo

Diarienummer: KS15/33

Innehållsförteckning

Inledning.....	4
Bakgrund	4
Syfte med finansiella föreskrifter för finansverksamheten.....	4
Mål med finansverksamheten.....	4
Uppdatering av finansiella föreskrifter	4
Organisation	4
Samordning	5
Internbankens organisation	5
Ansvarsfördelning.....	5
Stadsdirektören	5
Internbankschefen	5
Riskkontroll.....	6
Likviditetshantering.....	6
Allmänt	6
Likviditetsplanering	6
Koncernkonto	6
Placering av överskottslikviditet.....	7
Utlåning och borgen	7
Allmänt	7
Utlåning och borgen till majoritetsägda bolag.....	7
Administration av utlåning	7
Utlåning och borgen till delägda bolag.....	7
Avgifter för utlåning och borgen till majoritetsägda och delägda bolag	8
Utlåning och borgen till externa parter.....	8
Finansiell riskhantering	9
Upplåning	9
Godkända instrument för upplåning	9
Finansieringsrisk och betalningsberedskap.....	9
Allmänt	9
Hantering av finansieringsrisk	9
Hantering av	10
betalningsberedskap	10
Ränterisk.....	10

Godkända derivatinstrument	10
Interna derivattransaktioner	11
Motpartsrisk	11
Motpartsrisk derivat	11
Motpartsrisk överskottslikviditet	11
Motpartsrisk kreditlöften	11
Limiter motpartsrisk	11
Valutarisk	12
Allmänt	12
Hantering av valutarisk	12
Operativa risker	12
Allmänt	12
Hantering av operativa risker	13
Rapportering	13
Incidentrapportering	13
Månadsrapportering till kommunstyrelsen och koncernstyrelsen	14
Rapportering från bolag och kontoren till internbanken	14
Rapportering till övriga bolag i den samlade verksamheten	14
Policy för borgen till externa parter	15
Omfattning	15
Riktlinjer och ändamål	15
Riskbedömning	15
Säkerheter	15
Försäkringar	16
Giltighetstid	16
Avgifter för kommunal borgen	16
Beslut om borgensärenden	16
Infriande av borgen	16
Uppföljning och rapportering av borgensåtagande	16

Revisionshistorik

Fastställt av: Kommunstyrelsen

Datum: 3 mars 2015, Dokumentet gäller till och med: 2016

Inledning

Bakgrund

Kommunfullmäktige har fastställt finanspolicy för finansverksamheten i Södertälje kommun.

Finanspolicyn är gällande för alla bolag i kommunkoncernen.

Finanspolicyn anger att kommunstyrelsen ska besluta om finansiella föreskrifter.

Syfte med finansiella föreskrifter för finansverksamheten

Syftet med finansiella föreskrifter är att:

- på detaljerad nivå ange föreskrifter och instruktioner för hur kommunen ska bedriva sin finansverksamhet utifrån riktlinjer i finanspolicyn
- ansvarsfördelning
- hur rapportering, uppföljning och kontroll ska ske

Mål med finansverksamheten

Finanspolicyn anger att det övergripande målet för finansverksamheten är att medverka till en god ekonomisk hushållning genom att:

- tillgodose verksamhetens nödvändiga behov av finansiering i enlighet med fastställd budget
- säkerställa betalningsförmågan och trygga tillgången på kapital
- inom ramen för ovanstående, eftersträva bästa möjliga finansnetto inom ramen för beslutad risk
- effektivisera och utnyttja stordriftsfördelar inom upplåning, kapitalflöden, likviditetshantering, betalningsrutiner och övriga finansiella tjänster.
- Tillgodose kommunkoncernens behov av finansiell kompetens

Finanspolicyn anger vidare att finansverksamheten i kommunen ska bedrivas:

- effektivt
- betryggande med god riskkontroll. Upplåning och utlåning vars enda syfte är att skapa räntevinster ska inte förekomma.
- aktivt för att skapa möjligheter att rationellt hantera risker med hänsyn till kostnaden för att förändra risker
- med hög kompetens.

Uppdatering av finansiella föreskrifter

Kommunstyrelsen ska löpande bevaka behovet av att revidera finansiella föreskrifter, dock ska detta ske minst årligen.

Organisation

Finansverksamheten i kommunen ska bedrivas av Internbanken på ekonomiavdelningen, kommunstyrelsens kontor.

Samordning

I syfte att på bästa sätt uppnå finansiell kontroll och en effektiv hantering har Södertälje kommun valt att samarbeta med Botkyrka kommun och Huddinge kommun och inrätta en gemensam internbank. Detta regleras i affärsavtal mellan de tre kommunerna.

För den löpande uppföljningen av internbankens arbete ska det finnas en styrgrupp bestående av de tre kommunernas ekonomidirektörer.

Internbankens organisation

Internbanken är organiserad i tre funktioner och styrs operativt av en internbankschef:

1. Front office som genomför alla transaktioner och hanterar alla finansiella risker förknippade med finansverksamheten. Såväl för Telgekoncernen som för övriga bolag genom avtal, t.ex. Söderenergikoncernen och SYVAB.
2. Backoffice/Middleoffice som är en funktion för finansadministration. Stämmer av affärsflöden, hanterar bekräftelser, utför betalningar, utfärdar skuldebrev, upprättar likviditetsprognoser, hanterar borgensärenden och gör bokslut.
3. Risk control och business control. Funktionen ska vara oberoende och säkerställa regelefterlevnad, följa upp på och utvärdera ingångna affärer. Sammanställer riskrapporter till olika mottagare såsom kommunstyrelsen, koncernstyrelsen, revisorer. Funktionen deltar aktivt i projekt och analysarbete. Funktionen ska godkänna att instrument klarar kraven på säkringsredovisning.

Ansvarsfördelning

Kommunfullmäktiges och kommunstyrelsens ansvar styrs av finanspolicyn som beslutas av kommunfullmäktige. En aktiv finansförvaltning ställer krav på korta handläggningstider och därigenom väl definierade delegationsuppdrag. Utöver vad som anges nedan fastställs kommunens ansvarsfördelning av kommunstyrelsen beslutad delegationsordning.

Det operativa ansvaret för finansverksamheten inom kommunen fördelas enligt följande:

Stadsdirektören

Stadsdirektören ansvarar för att:

- a) besluta om tillfälliga avsteg från riktlinjerna för finansverksamheten om särskilda skäl föreligger och rapportera detta vid nästa rapporteringstillfälle till kommunstyrelsen
- b) besluta om hur risker som inte omfattas av finansiella föreskrifter tillfälligtvis ska hanteras

Internbankschefen

Internbankschefen ansvarar inom ramen för finanspolicyn att:

- a) säkerställa kommunens kapitalförsörjning
- b) verkställa extern upplåning, utlåning, derivat, placeringar och övriga för finansverksamheten erforderliga finansiella transaktioner
- c) bevaka och hantera kommunens finansiella risker
- d) säkerställa att alla finansiella aktiviteter bedrivs med god intern kontroll

- e) rapportera till kommunstyrelsen enligt anvisningar för uppföljning
- f) upprätta rapporteringsstruktur
- g) samordna kontakter med banker och andra finansiella institutioner
- h) samordna betalningsflöden, likviditetshantering och andra banktjänster
- i) bevaka utvecklingen på de finansiella marknaderna och tjänster som kan vara till nytta för finansverksamheten
- j) tillgodose koncernens behov av finansiell kompetens
- k) tillse att arbetsprocesser, rutiner och instruktioner utarbetas för att upprätthålla god intern kontroll
- l) vid behov föreslå uppdatering av finanspolicy och finansiella föreskrifter
- m) till riskkontrollen rapportera om orsak till limitöverträdelse samt om vilka åtgärder som vidtagits.
- n) upprätta handlingsplan för det fall att motpart, med vilken kommunen har ett engagemang, nedgraderas under lägsta tillåtna rating eller om beloppsgräns för utestående derivat överskrids på grund av ogynnsamma marknadsrörelser

Riskkontroll

- a) uppföljning av regelefterlevnad
- b) rapportera regelefterlevnad månadsvis till kommunstyrelsen
- c) omedelbart rapportera avvikelser från finansiella föreskrifter, och andra felaktigheter eller incidenter föranledda av uppkommen operativ risk till stadsdirektören inkluderande orsak till limitöverträdelse samt vilka åtgärder som vidtagits

Likviditetshantering

Allmänt

Likviditetshandlingen ska effektivisera kapitalförsörjningen och beakta en god betalningsberedskap vid alla tillfällen.

Likviditetsplanering

Internbanken har det övergripande ansvaret för koncernens likviditetsprognoser. Bolagen och kontoren ansvarar för att löpande inrapportera likviditetsprognoser enligt anvisningar från internbanken för koncernens likviditetsplanering på både kort och lång sikt. 3-åriga likviditetsplaner ska upprättas för att följa budgetperspektivet.

Koncernkonto

Inom koncernen ska det finnas ett koncernkontosystem för samordning av betalningsflöden. Internbanken är ansvarig för kontostrukturen och nya bank- och valutakonton ska öppnas i samråd med internbanken. Speciella konton kan öppnas för bolags specifika behov efter samråd med internbanken.

Ekonomidirektören, redovisningschefen och internbankschefen har rätt att öppna nya bankkonton.

Koncernkontostrukturen ska användas för att reglera in och utlåning mellan kommunen och dess bolag.

Placering av överskottslikviditet

Eftersom kommunen är nettolåntagare finns normalt ingen annan överskottslikviditet än den som kan uppstå i samband med förfinansiering av låneförfall eller den likviditet som kommunen håller i syfte att upprätthålla rätt betalningskapacitet. Placeringarnas löptider ska anpassas till framtida förfall och betalningar (matchningsprincipen).

Riktlinjer för placering av överskottslikviditet anges under kapitel om motpartsrisk.

Utlåning och borgen

Allmänt

All utlåning och borgen ska ske på ett sådant sätt att kommunens finansiella risker begränsas. Det kommunala åtagandet kräver att kommunen har god insyn i alla kredittagares ekonomi och verksamhet.

Utlåning och borgen till majoritetsägda bolag.

Majoritetsägda bolag är garanterade kapitalförsörjning i enlighet med den av kommunfullmäktige i Mål & Budget beslutade låne- och borgensramen.

För in- och utlåning gäller följande:

- a) kommunkoncernen har en koncernkontostruktur i syfte att hantera likviditeten på bästa sätt
- b) alla bolag placerar och lånar över sitt koncernkonto
- c) all utlåning ska ske så att kommunens finansiella risker begränsas
- d) all utlåning ska dokumenteras i avtal mellan parterna
- e) en låne- och borgensramsavgift för att åstadkomma marknadsmässiga villkor ska belasta bolagen på nyttjat belopp.

För borgen gäller följande:

- f) endast kommunen får gå i borgen
- g) borgen ska inrymmas i den av kommunfullmäktige beslutade låne- och borgensramen
- h) all borgen ska registerföras och alla borgenshandlingar tillsammans med underliggande kreditavtal ska arkiveras
- i) bolagen ska betala en marknadsmässig avgift för en borgen

Administration av utlåning

För att uppnå en effektiv administration ska koncernkontosystemet utnyttjas som plattform för internbankens utlåning till majoritetsägda bolag. Koncernkontosystemet beräknar aktuellt saldo för respektive bolag och ränteberäknar detta dagligen. Respektive bolag debiteras månadsvis genom att räntekostnaden dras från kontot. Beräkning av aktuell räntesats sker enligt avsnittet ovan och består av kommunkoncernens genomsnittliga finansieringskostnad och en låne- och borgensrams avgift.

Utlåning och borgen till delägda bolag

Kapitalförsörjning till delägda bolag ska ske genom utlåning och/eller borgen från kommunen och får endast ske i enlighet med den av kommunfullmäktige beslutade låne- och borgensramen och med motsvarande andel i åtagande vad som regleras i konsortialavtal eller motsvarande avtal.

Avgifter för utlåning och borgen till majoritetsägda och delägda bolag

På lån eller borgen från kommunen ska varje bolag betala en avgift som medför att lånet eller borgen prismässigt är konkurrensneutralt i jämförelse med vad andra aktörer på den marknaden skulle kunna finansiera sin verksamhet till. Prissättningen ska vara transparent och åstadkomma marknadsmässiga villkor. Ur ett konkurrensperspektiv får villkoren inte vara sämre än de villkor låntagaren skulle kunna uppnå på egna meriter. Inte heller får villkoren vara bättre. Med marknadsmässiga villkor avses det pris som är resultatet av en bedömning av följande:

1. Kommunens finansieringskostnad

Basen för marknadsmässiga villkor är kommunens genomsnittliga finansieringskostnad för kommunkoncernens samlade låneportfölj. Den genomsnittliga finansieringskostnaden, "snitträntan", debiteras varje bolag på dess aktuella upplåning vid månadens slut.

2. Låne- och borgensramsavgift

Låne- och borgensramsavgiften är ett påslag för att åstadkomma marknadsmässiga villkor och syftar till att möta lagkrav på konkurrensneutralitet. Internbanken ska följa och löpande dokumentera utvecklingen av prissättningen för att inte snedvridna villkor eller otillbörlig konkurrens ska uppstå. Det åligger internbanken att vid behov revidera låne- och borgensavgiften för att alltid tillsäkra att nivån är korrekt och ansvarar för att kommunicera nivån med bolagen.

Påslaget tas ut på nyttjat belopp för lån samt på utfäst borgen.

I begreppet konkurrensneutralitet ligger att avgiften även ska reflektera kostnaden för tecknande av kreditlöften, marknadsprogram, rating, mäklarkostnader och andra kostnader som uppkommer i samband med upplåningen

Utlåning och borgen till externa parter

Utlåning eller borgen till i enskilda fall extern part såsom föreningar eller organisationer inom kommunen ska hanteras restriktivt. Lån eller borgen från kommunen kan prövas i sådana särskilda fall då det bedöms vara av väsentlig betydelse till tillvaratagande av för kommunen angelägna intressen.

För beslut om utlåning och borgen till extern part ska internbanken inför kommunfullmäktiges beslut lämna ett skriftligt utlåtande innehållande en kreditbedömning. I bedömningen ska framgå syftet med finansieringen, återbetalningsförmågan samt i förekommande fall säkerheternas värde. Borgen ställs endast ut mot fullgod säkerhet.

Kommunstyrelsen har att besluta i sådana ärenden upp till 1 mkr. Kommunfullmäktige fattar beslut i ärenden över 1 mkr.

Kommunens åtagande ska omprövas om verksamheten inte längre bedrivs enligt de kriterier som låg till grund för det ursprungliga beslutet.

I bilaga 1 återfinns kommunens borgenspolicy i sin helhet.

Finansiell riskhantering

Finansiell verksamhet är förknippad med risktagande, dels i form av finansiella risker dels i form av operativa risker. För varje betydande finansiell risk ska det finnas en tydligt angiven strategi.

Upplåning

All upplåning ska inrymmas inom den av kommunfullmäktige beslutade låne- och borgensam. Ramen ska fastställas årligen i Mål och Budget med utgångspunkt i de beslutade och planerade investeringarna för kommunen och dess bolag. Finansiell leasing jämförs med upplåning. Därför ska finansiell leasing i såväl kommunen som dess bolag godkännas av internbankschefen.

Kapitalförsörjningen ska tryggas med en låg finansieringsrisk genom en god diversifiering avseende lånens förfallostruktur, upplåningsformer, långivare och en väl avvägd betalningsberedskap.

All upplåning ska ske i kommunens namn av internbanken.

Om verksamhetsspecifika förutsättningar i bolagen möjliggör förmånliga alternativa finansieringsformer ska detta utredas och upphandlas i samråd med internbanken.

Kommunen ska bedriva en aktiv skuldförvaltning i syfte att säkerställa kommunkoncernens kapitalbehov och likviditet. Kommunen ska vid var tid använda sig av vedertagna upplåningsformer.

Kommunfullmäktige ska besluta separat om upprättandet av nya marknadsprogram eller om väsentliga förändringar, t ex rambelopp, i de publika låneprogram som kommunen redan har (certifikatsprogram och obligationsprogram).

Godkända instrument för upplåning

- utgivande av certifikat
- utgivande av obligation eller annat löpande skuldebrev
- genom banklån från svensk eller utländsk bank
- genom lån från Kommuninvest
- genom tecknade av skuldebrev med någon av samarbetskommunerna Huddinge och Botkyrka

Finansieringsrisk och betalningsberedskap

Allmänt

Finansieringsrisk avser risken att det visar sig svårt eller kostsamt att refinansiera förfallande lån eller att ta upp nya lån. Dessa risker framträder i regel samtidigt som behovet av nyupplåning ökar kraftigt. Den bästa försäkringen mot risker av detta slag är att upprätthålla ett högt och stabilt kreditbetyg och att sprida kapitalförfallen jämnt över tiden.

Kommunen ska ha den betalningsberedskap som bedöms krävas av kreditbedömningsinstitutet S&P och långivare och i samband med kommunens egna värdepappersprogram.

Hantering av finansieringsrisk

Internbankens upplåning ska uppfylla kraven på en låg finansieringsrisk och följande regler gäller vid upplåning:

- a) finansieringsrisken avser allt som är upplånat i kommunens namn.

- b) god diversifiering avseende lånens förfallostruktur
- c) hög kvalitet på lånedokumentation och en enkel administration
- d) upplåning och utlåning vars enda syfte är att skapa räntevinster ska inte förekomma
- e) internbanken ska arbeta med god framförhållning vid upplåning
- f) upplåning ska i möjligaste mån ske i poster om 100-500 mkr.
- g) betalningsberedskapen mäts som det av S&P definierade LCR-måttet och ska minst uppgå till 80 %.
- h) den genomsnittliga kapitalbindningstiden ska vara 3-5 år.
- i) maximal löptid på varje enskilt lån är 20 år
- j) i den löpande rapporteringen ska anges andel kapitalförfall per år för alla löptider

Hantering av betalningsberedskap

Internbanken ska tillförsäkra att kommunen för sina åtaganden har god betalningsberedskap för att säkra kommunkoncernens kortsiktiga betalningsförmåga. Då målet är att hålla en begränsad likviditet och begränsa låneskulden behöver en god betalningsberedskap istället skapas genom andra möjligheter.

I betalningsberedskapen räknas in obundna bankmedel, marknadsvärdet på placeringar som kan frigöras på två bankdagar, outnyttjade bekräftade kreditlöften, outnyttjade checkräkningskrediter och framtida positiva netto av kassaflöden inom två dagar.

Bekräftade kreditlöften får räknas med i betalningsberedskapen om de har en återstående löptid om minst 3 månader

Ränterisk

Ränterisk avser risken att räntekostnaden för skulden förändras till följd av förändringar i marknadsräntor. I syfte att begränsa denna risk ska ränteomsättningstillfällena på lån och derivat spridas.

Den genomsnittliga räntebindningstiden ska vara 2-5 år.

Andelen förfall inom 12 månader ska vara mellan 25-60 procent.

Ränterisken mäts på konsoliderad nivå för kommunen och dess bolag.

Godkända derivatinstrument

Med derivat avses ett finansiellt instrument för att omvandla risker i skuldförvaltningen. All användning av derivatinstrument förutsätter att internbanken har god förståelse för instrumentets funktion, prissättning och tillhörande risker och har administrativa rutiner som kan hantera dessa affärsrisker. Derivatinstrument får användas endast till att hantera finansiella risker i underliggande upplåning eller till att hantera risker i derivat som kan betraktas vara säkrad post.

Riskbedömning och konsekvensanalys av en derivattransaktion ska alltid genomföras innan affärsavslut. Konsekvensanalysen ska för varje ny typ av derivatinstrument innehålla en modell för derivatinstrumentets påverkan på portföljens räntebindning. Samtliga derivatinstrument ska registreras i finanssystemet och marknadsvärderas. Följande instrument får användas:

- Räntetak och räntegolv
- Ränte- och valutaswappar
- Ränteoptioner
- Kombinationer av ovanstående

Interna derivattransaktioner

Som regel hanteras bolagens finansiering och ränterisk på portföljnivå för hela bolagskoncernen. Vid förekommande fall kan ränterisken behöva hanteras på bolagsnivå varför interna derivattransaktioner mellan internbanken och ett enskilt bolag kan ingås. Dessa ska dokumenteras enligt samma princip som övriga derivatinstrument samt bokas i finanssystemet.

Motpartsrisk

Motpartsrisk avser den kreditrisk kommunen står om en motpart inte fullgör sina förpliktelser. Förpliktelser kan till exempel bestå av placeringar av likvida medel, marknadsvärden på derivat eller kreditlöften.

Motpartsrisk derivat

Ingående av derivataffärer får endast ske med motparter där kommunen upprättat ramavtal, enligt ISDA-standard. Motparten ska lägst ha kreditbetyget BBB+ enligt Standard & Poor's.

Motpartsrisk överskottslikviditet

Eftersom kommunen är nettolåntagare finns normalt ingen annan överskottslikviditet än den som kan uppstå i samband med förfinansiering av låneförfall eller den likviditet som kommunen håller i syfte att upprätthålla rätt betalningskapacitet.

Placering av överskottslikviditet får ske i:

- Bank eller penningmarknadsinstrument med en motpart var rating inte understiger A- enligt Standard & Poor's.
- Svenska staten eller av svenska staten helägda eller garanterade bolag
- Svenska kommuner och landsting, eller av dessa helägda bolag under förutsättning av borgen från ägarna

Motpartsrisk kreditlöften

Godkända motparter vid tecknande av kreditlöften ska ha lägst kreditbetyget A- enligt Standard & Poor's.

Limiter motpartsrisk

Exponeringen för motpartsrisker begränsas genom reglerna i tabellen nedan. Limiter för motpartsrisk gäller för totalt utestående i Södertälje kommuns namn.

Limit per motpart med avseende på derivat avser nettoexponeringen per motpart, dvs summan av alla utestående derivat med en och samma motpart. Marknadsvärdet beräknas som nuvärdet av de framtida betalningsflöden som ett derivatavtal medför. Om detta värde överskrids ska inga nya derivat, som ökar nettoexponeringen, göras med denna motpart. Utestående derivat behöver dock inte åtgärdas. Om en motpart blir nedgraderad ska inga nya affärer ingås med den motparten som ökar nettoexponeringen. Motparten ska dessutom övervakas noggrant.

Belopp- och löptidsbegränsning per motpart enligt tabell 1.

Tabell 1

Typ av motpart	Löptid < 30 dagar	Löptid < 1 år	Totalt/motpart
Placering i bank eller penningmarknadsinstrument vars rating inte understiger A- enligt Standard & Poor's.	1 000 mnkr	500 mnkr	1 000 mnkr
Placering av likvida medel med samarbetskommunerna Huddinge och Botkyrka	700 mnkr	500 mnkr	700 mnkr
Placering i värdepapper utgivna av Svenska kommuner och landsting, eller av dessa helägda bolag under förutsättning av kommunal borgen från ägarna. Av svenska staten helägda eller garanterade bolag.	500 mnkr	200 mnkr	500 mnkr
Svenska staten	Obegränsat	Obegränsat	Obegränsat
Summan av marknadsvärdet på derivattransaktioner			150 mnkr per motpart

Valutarisk

Allmänt

Med valutarisk avses risken för att kommunen drabbas av ökade kostnader till följd av valutakursförändringar.

Valutakursrisker kan uppstå i verksamheten. I finansverksamheten uppkommer valutarisker om kommunen lånar eller placerar i utländsk valuta. På kontoren uppkommer valutarisker om kommunen upphandlar varor eller tjänster i utländsk valuta eller får bidrag i utländsk valuta. Valutarisker i kontorens verksamheter kan vara komplexa och inte alltid möjliga att säkra.

Hantering av valutarisk

Valutarisker i finansverksamheten får inte förekomma och ska valutasäkras i samband med lånetransaktion i utländsk valuta.

I bolagen Telge Kraft, Telge Energi och Söderenergi uppstår viss valutarisk inom ramen för elhandeln. Hur denna ska hanteras ska särskilt regleras i bolagens egna policys.

Målet är att valutarisker inom kontorens verksamhet i möjligaste mån ska begränsas. Det åligger kontoren att identifiera och omedelbart till internbanken rapportera valutarisker i verksamheten om motvärdet på exponeringen bedöms motsvara 1 miljon kronor eller mer. För valutarisker i kontorens verksamheter med ett motvärde på exponeringen som bedöms motsvara mindre än 1 miljon kronor beslutar kontoret efter samråd med internbanken hur valutarisken ska hanteras.

Operativa risker

Allmänt

Med operativ risk avses risken att drabbas av förluster till följd av bristfälliga interna processer, fel orsakade av den mänskliga faktorn eller bristfälliga system. De operativa riskerna ska begränsas genom god internkontroll, löpande uppdaterade och väl dokumenterade rutinbeskrivningar och arbetsinstruktioner som dokumenterar arbetsuppgifter, processer, IT-system, uppföljning och rapportering.

Finansverksamheten ska organiseras utifrån en ansvarsfördelning som alltid upprätthåller principen att ingen enskild person ensam ska handlägga en transaktion genom hela betalningskedjan.

Varje transaktion ska administreras så att risken för fel och eventuell skada minimeras.

En person som gjort affärsavslut och registrerat denna i finanssystemet får inte godkänna samma affär. Detta hanteras praktiskt genom olika behörighetsnivåer i finanssystemet, vilket säkerställer att annan person än den som genomfört affären kontrollerar och godkänner den.

Likaledes får inte en person som gjort avslut signera bekräftelsen för samma affär.

Endast backoffice/middleoffice får genomföra betalningar.

Riskkontroll får varken godkänna, signera eller utföra betalningar.

Målet med hanteringen av de operativa riskerna är att minimera förluster på grund av fel i processer, system eller bristande kontroll. Kommunstyrelsen ansvarar för att internbanken har adekvata resurser med avseende på personal, kompetens och IT-stöd. Det åligger internbanken att upprätta och löpande uppdatera rutinbeskrivningar som tydligt dokumenterar arbetsuppgifter, processer, IT-system och rapporteringskrav.

Hantering av operativa risker

Följande gäller för att säkerställa att god intern kontroll upprätthålls

- alla affärstransaktioner och betalningar ska utföras enligt fullmakter, attestordning eller andra delegeringar
- alla transaktionsverifikationer ska vid transaktionstillfället kompletteras med ett beslutsunderlag tillika handelsnota som anger viktiga villkor och motiv för transaktionen
- alla affärstransaktioner ska omedelbart registreras i finanssystemet
- alla affärstransaktioner ska kontrolleras mot interna beslutsunderlag och externa affärsbekräftelser
- alla mellanhavanden mellan kommunen och dess kunder ska löpande och månadsvis stämmas av och bekräftas. Differenser ska omedelbart utredas och klaras upp. Vid oenighet ska stadsdirektören informeras.

Rapportering

Rapporter ska upprättas med syfte dels att utgöra underlag för planering och beslut, dels att vara ett styr- och kontrollmedel över hur väl finansverksamheten följer riktlinjerna för finansverksamheten. Utöver nedanstående rapportering ska den rapportering som kommunfullmäktige eller kommunstyrelsen efterfrågar ske enligt deras instruktioner.

Incidentrapportering

All finansiell verksamhet är förknippad med ett risktagande. Att förutse alla risker är omöjligt. Varje medarbetare i kommunen är skyldig att omedelbart rapportera avvikelser och incidenter till närmaste chef. Stadsdirektören har rätt att besluta om tillfälliga avvikelser från riktlinjer för finansverksamheten och har även rätt att besluta om hur risker som inte omfattas av riktlinjerna tillfälligtvis ska hanteras.

Månadsrapportering till kommunstyrelsen och koncernstyrelsen

Rapporteringen ska innehålla information om finansieringsrisken, ränterisken, likviditetshandling, betalningsberedskap, motpartsrisk samt valutarisk som visar att finansverksamheten bedrivs inom de ramar för de risktaganden som är specificerade i finansiella föreskrifter och enligt finanspolicyn. Rapporteringen ska visa hur beräknad räntekostnad förväntas utvecklas under året.

Månadsrapporteringen är ett informationsärende på kommunstyrelsens och koncernstyrelsens sammanträden.

Rapportering från bolag och kontoren till internbanken

Det åligger kontoren och ledningen i bolagskoncernen att ge internbanken den information som behövs för en effektiv finansiell samordning inom den samlade verksamheten. Internbanken ska löpande från kontoren och bolagen begära in rapportering för likviditetsplanering och planering av kommunens kapitalförsörjning. Inrapportering sker direkt i ett webbaserat IT-stöd.

Rapportering till övriga bolag i den samlade verksamheten

Internbanken ska tillställa ledning och styrelse i delägda bolagen Söderenergi AB och SYVAB Himmerfjärdsverket riskrapporter i enlighet med separata avtal och överenskommelser som följer upp på ramar för risktaganden enligt deras respektive finanspolicys.

Policy för borgen till externa parter

Omfattning

Ett borgensåtagande innebär en kreditrisk för kommunen, då kommunen åtar sig att fullfölja betalningsförpliktelser för gäldenärens/låntagarens räkning om denne inte kan göra det. Efter särskild prövning kan kommunen lämna borgen till av kommunen delägda bolag samt till utomstående föreningar och andra organisationer.

Riktlinjer och ändamål

Borgensteckning får endast ske för lån till investeringar i delägda bolag samt till föreningar och organisationer inom kommunen.

Borgen är aldrig generell.

Nedskrivning av borgensåtagandet skall ske i takt med att lånebeloppet amorteras.

Riskbedömning

Beslut om borgen skall innehålla en bedömning av den risk kommunen ikläder sig. Bedömningen skall avse en kreditvärdering av låntagaren, bedömning av lån, låneobjekt och lånevillkor samt möjligheter att finansiera objektet på annat sätt och kostnaden för alternativ finansiering. Kommunens borgensåtaganden får inte äventyra eller fördyra kostnaden för den egna upplåningen.

För lämnande av borgen till föreningar och organisationer som erhållit kommunalt föreningsbidrag skall följande kriterier vara uppfyllda

- Borgen kan endast beviljas om föreningen/organisationen skött sina betalningar mot kommunen.
- Borgen till ny investering kan beviljas tidigast fem år efter tidigare erhållen borgen.
- Lånet för sådan tidigare erhållen borgen skall vara amorterat minst till hälften vid tiden för eventuell ny borgen.
- Investering, som ligger till grund för borgensbegäran, får inte ha påbörjats före beslut om borgen.
- Den ekonomiska insats föreningen/organisationen självt gör skall motsvara minst 10 procent av den totala investeringen.

Säkerheter

För utlåning eller borgensåtagande erfordras säkerhet i form av pantbrev i fastighet eller motsvarande säkerhet med tillfredställande förmånsrätt. Även kompletterande säkerhet ska prövas.

Ytterligare belåning får inte ske i panträtt utan borgensmans medgivande.

För borgensåtagande där säkerhet saknas ska förbindelse upprättas om att inte belåna aktuella fastigheter ytterligare mot säkerhet i panträtt.

Försäkringar

Investeringar, som finansieras med lån där kommunal borgen beslutats, skall vara betryggande försäkrade. Södertälje kommun skall hållas underrättad om försäkringen under hela den tid borgensåtagandet gäller.

Giltighetstid

Varje borgensåtagande skall tidsbegränsas. Tidsbegränsningen gäller också det lån som tas upp med kommunens borgen. Beslutet kan omprövas efter giltighetstidens utgång.

Avgifter för kommunal borgen

Avgift ska tas ut då kommunen lämnar borgen. Internbanken lämnar i samband med det skriftliga utlåntagandet avseende utlåningen eller borgen en rekommendation av uttag och storlek på borgensavgiften. Kommunfullmäktige respektive kommunstyrelsen beslutar om uttag och storlek på borgensavgift i samband med beslut om givande av borgen.

Beslut om borgensärenden

Kommunfullmäktige beslutar om borgen överstigande 1 MSEK. För belopp understigande 1 MSEK per borgensåtagande beslutar kommunstyrelsen.

Ansökan om kommunal borgen skall ställas till kommunstyrelsen.

Infriande av borgen

Så snart det kan befaras att ett borgensåtagande kan komma att infrias skall detta skyndsamt meddelas till kommunstyrelsen.

Uppföljning och rapportering av borgensåtagande

För varje följande år som borgensåtagandet gäller skall resultat- och balansräkning samt verksamhetsberättelse inlämnas liksom resultat- och likviditetsbudget. Handlingarna skall tillställas kommunstyrelsen utan anmaning och avseende föreningar och organisationer sändas vidare till Kultur- och fritidskontoret och/eller annan berörd förvaltning för granskning.

LÄSANVISNING

Nedan visas förändringar av vikt i föreslagna finanspolicy och finansiella föreskrifter jämfört med befintliga beslutade versioner. Text i övriga avsnitt kan ha redigerats eller flyttats till andra kapitel men innehållet är i sak oförändrat och har således ingen riskpåverkan.

FINANSPOLICY

Omfattning

Ny version	Befintlig version
<p>....</p> <p>Kommunkoncernens kapitalförsörjning och skuldförvaltning ska endast ske via kommunen genom upplåning i kommunens namn med vidareutlåning till de kommunala bolagen. Finanspolicyen beskriver och definierar finansiella risker som är förknippade med skuldförvaltningen i hela Södertälje kommunkoncern. Alla riskbegränsande regler i policyen avser det totala engagemanget i kommunens namn.</p>	<p>Finanspolicyen för Södertälje kommun omfattar finansverksamheten inom kommunens samlade verksamhet; Södertälje kommun och de bolag kommunen har ett ägaransvar för. I vissa avseenden gäller finanspolicyen för Södertälje kommun och de majoritetsägda bolagen, nedan kallat kommunkoncernen.</p>

Likviditetshantering

Ny version	Befintlig version
<p>.....Om det ändå finns bestående överskottslikviditet ska den hanteras inom reglerna för motpartsrisk.</p> <p><i>Kommentar: Alla mandat beslutas nu i finanspolicyen emedan de tidigare beslutades i finansiella föreskrifter. Operativ styrning (som öppnande av konton) får anses vara en fråga för kommunstyrelsen och inte fullmäktige varför dessa riktlinjer endast återfinns i finansiella föreskrifte.</i></p>	<p>.....Internbanken är ansvarig för kontostrukturen och nya bank- och valutakonton ska öppnas i samråd med internbanken. Ekonomidirektören, redovisningschefen och finanschefen har rätt att öppna nya bankkonton. Majoritetsägda bolag ska vara anslutna till kommunens koncernkontostruktur. Speciella konton kan öppnas för bolags specifika behov efter samråd med internbanken.</p> <p>.....</p> <p>Regler för likviditetshantering och placeringar anges i finansiella föreskrifter för Södertälje kommun.</p>

Upplåning

Ny version	Befintlig version
<p><i>Kommentar: Hur kapitalförsörjningen ska ske anges i finansiella föreskrifter emedan kommunfullmäktige ska besluta om tillåtna instrument och mandat vilket återkommer i senare avsnitt.</i></p>	<p>.....Kapitalförsörjningen ska tryggas med en låg finansieringsrisk genom en god diversifiering avseende lånens förfallostruktur, upplåningsformer, långivare och en väl avvägd betalningsberedskap. Kommunens betalningsförmåga ska ha en hög säkerhet och vid varje tidpunkt vara säkerställd via tillgång till likvida medel och/eller genom avtalade kreditlöften.</p> <p>.....Kommunstyrelsen ska i finansiella föreskrifter ange riktlinjer för upplåning och betalningsberedskap.</p>

Godkända instrument för upplåning

Ny version	Befintlig version
Kommunen ska bedriva en aktiv skuldförvaltning i syfte att säkerställa kommunkoncernens kapitalbehov och likviditet. Kommunen ska vid var tid använda sig av vedertagna upplåningsformer. Kommunfullmäktige ska besluta om nya marknadsprogram och om större förändringar av befintliga program.	<i>Kommentar: Texten återfanns tidigare i finansiella föreskrifter men bör finnas i finanspolicyn.</i>

Godkända instrument för upplåning

Ny version	Befintlig version
<ul style="list-style-type: none">- utgivande av certifikat- utgivande av obligation eller annat löpande skuldebrev- genom banklån från svensk eller utländsk bank- genom lån från Kommuninvest- genom tecknade av skuldebrev med någon av samarbetskommunerna Huddinge och Botkyrka	<i>Kommentar: Texten återfanns tidigare i finansiella föreskrifter men bör finnas i finanspolicyn.</i>

Finansieringsrisk och betalningsberedskap

Ny version	Befintlig version
Betalningsberedskapen mäts som det av S&P definierade LCR-måttet och ska minst uppgå till 80 %. Den genomsnittliga kapitalbindningstiden på skulden ska vara 3-5 år. Längsta kapitalbindningstid per lån är maximalt 20 år. Finansieringsrisken avser allt som är upplånat i kommunens namn.	Kommunstyrelsen ska i finansiella föreskrifter ange riktlinjer för finansieringsrisk samt erforderlig betalningsberedskap. <i>Kommentar: I finansiella föreskrifter idag är följande mandat beslutade: Södertälje kommuns normrisk fastställs till fyra års genomsnittlig kapitalbindningstid med en tillåten avvikelse om +/- 12 månader. LCR måttet ska uppgå till minst 80 %. Kommunkoncernen ska ha en betalningsberedskap på 50 procent av utestående volymer av certifikat samt 100 procent betalningsberedskap av certifikatsförfall inom de närmaste 30 dagarna Längsta kapitalbindningstid per lån är maximalt 20 år</i>

Ränterisk

Ny version	Befintlig version
Den genomsnittliga räntebindningstiden ska vara 2-5 år. Andel ränteförfall inom 12 månader ska vara mellan 25-60 procent. Ränterisken mäts på konsoliderad nivå för kommunen och dess bolag.	Kommunstyrelsen ska i finansiella föreskrifter ange riktlinjer för ränterisk med avseende på Telgekoncernens skuldportfölj. <i>Kommentar: I finansiella föreskrifter idag är följande mandat beslutade: Ränterisken gäller för Telgekoncernen konsoliderad och är sålunda inte bolagsspecifik. Den genomsnittliga räntebindningstiden ska</i>

	<p>vara 1,5 – 2,5 år med avseende på Telgekoncernens skuldportfölj. Maximalt andel förfall inom 12 månader får maximalt uppgå till 55 %.</p>
--	--

Godkända derivatinstrument

Ny version	Befintlig version
<ul style="list-style-type: none"> - Räntetak och räntegolv - Ränte- och valutaswapar - Ränteoptioner - Kombinationer av ovanstående 	<p>Kommunstyrelsen ska i finansiella föreskrifter ange riktlinjer för derivatinstrument.</p> <p><i>Kommentar: I finansiella föreskrifter idag är följande instrument godkända: Valutaterminer, ränteterminer, ränte- och valutaswapar, realränteswapar, ränteoptioner, kombinationer av ovanstående.</i></p>

Motpartsrisk

Motpartsrisk derivat

Ingående av derivataffärer får endast ske med motparter där kommunen upprättat ramavtal, enligt ISDA-standard. Motparten ska lägst ha kreditbetyget BBB+ enligt Standard & Poor's.

Motpartsrisk överskottslikviditet

Kommunen är nettolåntagare och normalt finns ingen annan överskottslikviditet än den som kan uppstå i samband med förfinansiering av låneförfall eller den likviditet som kommunen håller i syfte att upprätthålla rätt betalningskapacitet.

Placering av överskottslikviditet får ske i:

- bank eller i penningmarknadsinstrument med en motpart vars rating inte understiger A- enligt Standard & Poor's.
- Svenska staten eller av svenska staten helägda eller garanterade bolag
- Svenska kommuner och landsting, eller av dessa helägda bolag under förutsättning av borgen från ägarna

Motpartsrisk kreditlöften

Godkända motparter vid tecknande av kreditlöften ska ha lägst kreditbetyget A- enligt Standard & Poor's.

Limiter motpartsrisk

Belopp- och löptidsbegränsning per motpart enligt tabell 1 Tabell 1

Typ av motpart	Löptid < 30 dagar	Löptid < 1år	Total/motpart
Placering i bank eller penningmarknadsinstrument vars rating inte understiger A- enligt Standard & Poor's.	1 000 mnkr	500 mnkr	1 000 mnkr
Placering av likvida medel med samarbetskommuner na Huddinge och Botkyrka	700 mnkr	500 mnkr	700 mnkr
Placering i värdepapper utgivna av Svenska kommuner och landsting, eller av dessa helägda bolag under förutsättning av kommunal borgen från ägarna. Av svenska staten helägda eller garanterade bolag.	500 mnkr	200 mnkr	500 mnkr

Kommunstyrelsen ska i finansiella föreskrifter ange riktlinjer för motpartsrisk.

Kommentar: I finansiella föreskrifter idag gäller följande mandat.

Derivat:

Godkända externa motparter vid derivataffärer är skandinavisk bank med rating som uppfyller minst en av följande två kriterier A- (S&P) eller A3 (Moody's) eller annan motpart med rating om minst A (S&P) eller A2 (Moody's).

Placering överskottslikviditet:

ingen enskild motpart, svenska staten exkluderad, får svara för mer än 50 procent av samtliga placeringar. Dock får hos samarbetskommunerna Huddinge och Botkyrka alltid upp till 300 miljoner kronor placeras enskilt.

undantag medges för punkt b för tillfällig överskottslikviditet på koncernkontot där maximal inlåning får uppgå till 800 miljoner kronor.

Tillåtna instrument:

Överskottslikviditet får placeras i följande instrument.

*kontoinlåning/deposit i skandinavisk bank som innehar en rating som uppfyller minst en av följande två kriterier A- (S&P) eller A3 (Moody's)
penningmarknadsinstrument som innehar lägst A-1/K-1-rating (S&P)
skuldebrev utgivna av svenska staten i någon av samarbetskommunerna Huddinge och Botkyrka genom tecknande av revers*

Motpartsrisk kreditlöften:

Skandinavisk bank med rating som uppfyller minst en av följande två kriterier A- (S&P) eller A3 (Moody's) eller annan systemviktig bank i Europa med rating om minst A (S&P) eller A2 (Moody's).

Motpartskategori	Löptid	Beloppsgränsmarknadsvärde
Skandinavisk bank med rating som uppfyller minst en av följande kriterier, A-	20 år	150 Mkr per motpart

Svenska staten	Obegränsat	Obegränsat	Obegränsat	(S&P) eller A3 (Moody's)		
Summan av marknadsvärdet på derivattransaktioner			150 mnkr per motpart			

Finansiella föreskrifter

Samordning

Ny version	Befintlig version
<p>I syfte att på bästa sätt uppnå finansiell kontroll och en effektiv hantering har Södertälje kommun valt att samarbeta med Botkyrka kommun och Huddinge kommun och inrätta en gemensam internbank. Detta regleras i affärsavtal mellan de tre kommunerna. För den löpande uppföljningen av internbankens arbete ska det finnas en styrgrupp bestående av de tre kommunernas ekonomidirektörer.</p>	<p><u>Kommentar:</u> Återfanns tidigare i finanspolicy</p>

Riskkontroll

Ny version	Befintlig version
<p>a) uppföljning av regelefterlevnad b) rapportera regelefterlevnad månadsvis till kommunstyrelsen c) omedelbart rapportera avvikelser från finansiella föreskrifter, och andra felaktigheter eller incidenter föranledda av uppkommen operativ risk till stadsdirektören inkluderande orsak till limitöverträdelse samt om vilka åtgärder som vidtagits</p>	<p><u>Kommentar:</u> Riskkontrolls ansvarsområde finns inte definierat i nuvarande finansiella instruktioner. I sin ställning som oberoende bör detta definieras enligt revisorerna.</p>

Avgifter för utlåning och borgen till majoritetsägda och delägda bolag

Ny version	Befintlig version
<p>Det åligger internbanken att vid behov revidera låne- och borgensavgiften för att alltid tillsäkra att nivån är korrekt och ansvarar för att kommunicera nivån med bolagen. Påslaget tas ut på nyttjat belopp för lån samt på utfäst borgen.</p>	<p>Internbankens prissättning skall vid behov redovisas till koncernledningen och revideras av kommunstyrelsen i samband med budgetprocessen. Detta påslag tas ut på den totala låne- och borgensramen och debiteras moderbolaget Telge AB tertialvis som i sin tur fördelar ut avgiften enligt en differentierad skala.</p>

Hantering av finansieringsrisk

Ny version	Befintlig version
<p>Internbankens upplåning ska uppfylla kraven på en låg finansieringsrisk och följande regler gäller vid upplåning:</p> <ul style="list-style-type: none">a) finansieringsrisken avser allt som är upplånat i kommunens namn.b) god diversifiering avseende lånens förfallostrukturc) hög kvalitet på lånedokumentation och en enkel administrationd) upplåning och utlåning vars enda syfte är att skapa räntevinster ska inte förekommae) internbanken ska arbeta med god framförhållning vid upplåningf) upplåning ska i möjligaste mån ske i poster om 100-500 mkr. <p><i>Kommentar: Mandat beslutas i finanspolicy. I finansiella föreskrifter beslutas om kompletterande förhållningssätt för att på bästa sätt efterleva kommunfullmäktiges riktlinjer.</i></p>	

Operativa risker

Ny version	Befintlig version
<p>Finansverksamheten ska organiseras utifrån en ansvarsfördelning som alltid upprätthåller principen att ingen enskild person ensam ska handlägga en transaktion genom hela betalningskedjan.</p> <p>Likaledes får inte en person som gjort avslut signera bekräftelsen för samma affär. Endast backoffice/middleoffice får genomföra betalningar.</p> <p>Riskkontroll får varken godkänna, signera eller utföra betalningar.</p>	